

Wohl dem, der seiner Vaeter gern gedenkt,
Der froh von ihren Taten, ihrer Groesse
Den Hoerer unterhaelt und still sich freuend
Ans Ende dieser schoenen Reihe sich geschlossen sieht.
Goethe.

Територіяльні герби Пряшівщини

І. Пряшів. Місцевість постала в XIII-ому столітті, як німецьке поселення. 1312-го року Пряшів був укріплений, а 1347-го року одержав самоуправне міське право /надане Людовиком Великим /1342-1382/ - королем Угорщини, Польщі і Руси/, що було розширене в 1374-ому й 1514-ому роках. 1441-ого року був спалений поляками. До 1918-го року був столицею Шариської жупи /комітату/. Тепер належить до Словаччини і є осередком українського життя на Південній Лемківщині. Герб з XIV-го століття нам невідомий. 1453-го року надав місту угорський король Володислав У Погробовець /1444-1457/ герб у такому виді: щит чотири рази срібно-червоно розділений; у горішньому срібному полі три червоні рожі /рис. 1./. Срібно-червоне розділення запозичене із староугорського /сьомикратно розділеного/ державно-династичного королівського герба /Арпадів/. Значення трьох рож у цьому випадку нам невідоме /в геральдиці символізують червоні рожі звычайно славу/. Фердинанд I Габсбург /від 1526-го року король Угорщини, а від 1556-го до 1564-го років римсько-німецький цісар/ розширив герб Пряшева: в срібній щитовій голові /горішній третині щитового поля/ три червоні рожі; праве півполе чотири рази срібно-червоно розділене; в лівому золотому півполі половина чорного двоголового орла з суничною віткою в китях. Цей 1548-го року затверджений герб виражає династичне походження й цісарську гідність Фердинанда I, як теж голосить частинно назву міста, бо угорське ім'я Пряшева є Епереш /нім. Еперес, слов. Прешов/, а "епер" по-угорськи суніца чи полуниця. 1558-го року герб ще раз змінено: щит почетвертований; у першому й четвертому блакитних чвертьполях золотий лев, червоно озброшений /пазурі/ й оязичений, у скоці на срібну колону, завершену золотом колоною; в другому й третьому золотих чвертьполях половина чорного двоголового орла, червоно озброшеного /киті й дзюб/ та оязиченого, з суничною віткою з трьома ягодами в китях /гл. рис. 2/. Значення першого й четвертого чвертьпіль не вдалося нам покищо в'яснити. Лев як геральдичним символом хоробрости, а колона сили, отже ця частина герба могла б відноситися до заслуг Пряшева підчас габсбурзько-турецьких воєн XVI-го століття. Три червоні ягоди, беручи під увагу величину їхнього виображення в відношенні до орла, радше полуниці, ніж суніці /правдоподібно ними славився колись Пряшів/. Цим останнім варіантом герба користується Пряшів досі. Вважаємо, що для вжитку сучасної української геральдики було б доцільно сполучити теперішній герб

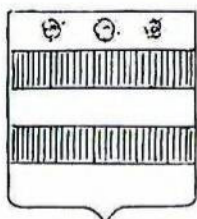

Рис. 1

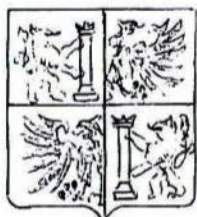

Рис. 2

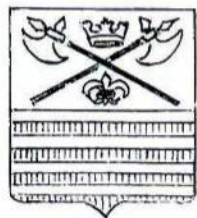

Рис. 3

Пряшева з найдавнішим відомим гербом міста з 1453-го року/, вміщуючи останній в осередньому щитику, як теж заступити - згідно з геральдичними правилами - червону барву левинього оздоблення й оязичення срібною.

2. Бардіїв. Місцевість була заснована в XII-ому столітті німецькими поселенцями і вона є одною із найдавніших на пограниччі України, Словаччини та Польщі /нім. Бардфельд, слов. Бардеїов, угорське Бартфа/. На руїнах зруйнованого татарами абатства Цистерцієнців заснував угорський король Карло I /Карло Роберт з династії Анжу, 1308-1342/ 1312-го року нове місто і приблизно тоді мусів постати й герб Бардієва. В XVI-XVII століттях був Бардіїв важним торговельним містом. Сьогодні належить від до Чехословаччини і лежить на українсько-словацькому пограниччі. Гербопис: щит розділений; у горішньому блакитному півполі два золоті скісно схрещені бердиші, супроводжені вгорі золотою копоною, а вдолі такою ж лілеєю; долішнє півполе сьомикратно срібно-червоно розділене /рис. 3/. Бердиші - геральдичний символ вояцької бравости - могли б відноситися до часів татарських набігів. Старофранцузька золота лілея запозичена безсумнівно із герба династії Анжу /в блакиті золоті лілеї/, а корона може бути пам'яткою кополівського відзначення чи наділення привілеями. Долішнє півполе бардіївського герба це староугорський державно-династичний герб.

/закінчення в найближчому числі/

Париж - на пошанування пам'яті Тараса Шевченка

З приводу найменування в Парижі скверу ім. Тараса Шевченка, паризька митниця викарбувала й видала пропам'ятну медалю. На чоловії стороні обличчя поета і надпис: 1814 TARAS SHEVCHENKO 1861. На зворотній стороні, в оточенні двох лаврових галузок, над книжкою з надписом KOBZAR, розірваними кайданами й палітрою дромовний надпис: LUTTEZ ET VOUS VAINCREZ 1814-1964 БОРІТЕСЯ-ПОВОБЕТЕ /вро чистість найменування відбулася 29. березня ц.р./.

З Рідних Земель - Новостворений Музей історичних коштовностей Української РСР

"...Три залі експозиції займає нумізматична колекція - третя за значенням колекція країни. Монети Греції, Риму, незалежних міст Причорномор'я - Ольвії, Тіри, Херсонесу, Понтикапей, дірхеми, що ходили на Русі від XVIII до середини X сторіччя, і перші срібні та золоті монети, що їх почали виготовляти при дворі Володимира Святослововича, - срібники і златники; срібні злитки - гривні - київські, новгородські, чернігівські, що були в обігу у XI-XIII сторіччі." /за підрадянською пресою/.

Пропам'ятна медаля св. Архистратига Михаїла

Головна Управа Братства кол. вояків І УД УНА встановила вді медалі - велику й малу. В осередку чолової сторони Архистратиг з піднятим мечем у правиці /на жаль за російським взірцем; староукраїнський Архистратиг держав у правиці копіє, а в лівиці державу/ і зо щитиком з тризубом у лівиці. Зворотна сторона: властива емблема Дивізії - галицько-волинський лев і три т.зв. "терезіянські корони" /давній герб Королівства Галичини/.

